

POSUDEK

na diplomovou práci Ing. Martina Čecha „Civilní letectví v EU a ČR z pohledu unijního práva“

Diplomová práce je věnována problematice právní úpravy civilního letectví. Rukopis diplomové práce byl uzavřen 14. 12. 2015. Je členěna na úvod, šest částí a závěr, její celkový rozsah je 144 stran. Z hlediska právního zaměření, je práce založena na rozboru norem mezinárodního práva veřejného a následně norem práva EU.

První kapitola diplomové práce pojednává o základních pojmech. Diplomant se nejprve zamýšlí nad pojmem státní suverenity. Dále se zabývá jedním ze základních pojmů, který se týká tématu diplomové práce – vzdušný prostor. Autor správně rozlišuje právní úpravu vzdušného prostoru nad volným mořem, Antarktidou na jedné straně a vzdušný prostor, který je součástí státního území. Na str. 9 uchazeč konstatuje, že je sporné, zda by pod termín přilehlé pobřežní vody podle Úmluvy o mezinárodním civilním letectví, by bylo možné podřadit i vody výlučné ekonomické zóny a přilehlého pásma. Svůj názor na tuto otázku by měl diplomant podrobněji při ústní obhajobě vysvětlit. Zajímavé jsou i otázky identifikačních pásem protivzdušné obrany na str. 10. Jak na ně autor z hlediska mezinárodního práva veřejného nahlíží? Není zde však příliš jasné, jaký je podle autora vztah Rady ICAO k rozhodčímu řízení (na str. 10 je spojení „Radě ICAO k rozhodčímu řízení“).

Druhá kapitola je zaměřena na problematiku letových navigačních služeb, a na systém uspořádání letového provozu. Vzhledem k tomu, že diplomant pracuje s pojmem letecké navigační služby, bylo by vhodné na začátku kapitoly vymezit tento pojem. Dále v této kapitole konstatuje, že čl. 28 Úmluvy o mezinárodním civilním letectví vyjadřuje obecný požadavek na poskytování letových navigačních služeb. Detailní požadavky na jednotlivé služby jsou podle autora v přílohách, jejichž vydávání umožňuje čl. 37 Úmluvy. Jsou mezinárodní normy a předpisy přijímané podle tohoto článku Mezinárodní organizací civilního letectví závazné pro státy? Autor se v této části zabývá i orgánem, který je nazýván poskytovatel letových navigačních služeb (ANSP). V České republice se jedná o Řízení letového provozu, s. p. Vzhledem k tomu, že Mezinárodní organizace pro civilní letectví doporučuje zvažovat založení autonomní organizace, jak konstatuje autor (str. 19), vyvstává otázka odpovědnosti státu za činnost ANSP v případě jejich chybných rozhodnutí, vzniklých škod apod. Může činnost těchto organizací, které nejsou orgány státu vyvolat odpovědnost

státu? Jaký je názor diplomanta na to, zda zahraniční ANSP, je-li svou právní formou organizační složkou cizího státu nebo je s ním úzce spjatá může v řízení s úspěchem uplatnit námitku mezinárodní imunity státu?

Třetí kapitola diplomové práce je zaměřena na institucionální zajištění mezinárodního civilního letectví. První část této kapitoly je věnována mezinárodním organizacím, zabývajícím se mezinárodním civilním letectvím. Autor se zabývá Mezinárodní organizací civilního letectví, Evropskou konferencí pro civilní letectví a Evropskou organizací pro bezpečnost leteckého provozu (EUROCONTROL). Na str. 29 diplomant tvrdí, že EUROCONTROL je civilně-vojenskou organizací, v jakém smyslu? Jaký je vztah ICAO k organizaci EUROCONTROL, zejména z hlediska právních norem, které jsou jimi prováděny? Tato kapitola zahrnuje i základní údaje týkající se Evropské unie, kterou autor označuje za specifické politické a hospodářské společenství evropských států *sui generis* (str. 33). Jaké je postavení EU z hlediska mezinárodního práva veřejného? Dále se v této kapitole diplomant zabývá Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví. Označuje jí jako odbornou agenturu EU regulačního typu, která se na legislativním procesu EU podílí vydáváním stanovisek a doporučení jako formálně nezávazných právních aktů (str. 39). Poslední podkapitola této části je zaměřena na správu civilního letectví v ČR. Následuje podkapitola o mezinárodních nevládních organizacích. Z hlediska koncepce by možná bylo vhodnější zařadit tuto podkapitolu před podkapitulu o správě civilního letectví v ČR.

Další část diplomové práce je zaměřena na úpravu civilního letectví v Evropské unii. Zabývá se zde liberalizací letecké dopravy v EU. Konstatuje, že v období před liberalizací trhu, aby mohl letecký dopravce poskytovat služby mimo vlastní stát, musel získat povolení k provozu od každého státu. Dále se zabývá otázkami liberalizace, a v závěru této podkapitoly hodnotí důsledky liberalizace na trh letecké dopravy v EU. Závěr podkapitoly obsahuje úvahy o aktuálních trendech vývoje politiky EU v oblasti letectví. Následuje část zaměřená na problematiku Jednotného evropského nebe. Podrobněji se zde zabývá legislativními opatřeními, na jejichž základě dokumentuje vývoj této problematiky v EU. Dospívá zde k legislativním opatřením Jednotné evropské nebe II. Zmiňuje zde nařízení č. 1070/2009 z roku 2009, jehož cílem je zvýšit výkonnost a udržitelnost evropského leteckého systému. a nařízení č. 1108/2009. Konstatuje, že Jednotné evropské nebe II je založeno na pěti pilířích (str. 81). Z textu není úplně zřejmá souvislost mezi nařízením a uvedenými pilíři. Dále se autor zabývá také návrhem Evropské komise na legislativní opatření Jednotné evropské nebe 2+. Na str. 95 konstatuje, že návrh SES 2+ se pokouší ujasnit vztah Evropské komise, EASA a EUROCONTROL. Vyvstává zde otázka, na základě jakého právního

základu, zejména ve vztahu k organizaci EUROCONTROL by tento vztah měl být řešen. Problematikou vztahu EUROCONTROL a EU se diplomant zabývá v další podkapitole (str. 106 a násl.). Jak se podle jeho názoru tento vztah bude rozvíjet? Otázkou je také do jaké míry se daří rozšiřovat působnost právního rámce SES za hranice EU na základě mezinárodních dohod s nečlenskými zeměmi EU jak se o tom diplomant na str. 102–103 zmiňuje?

Pokud jde o celkové hodnocení, práce má interdisciplinární charakter. Jejím východiskem jsou příslušné normy mezinárodního práva veřejného a dále normy práva Evropské unie. Dá se konstatovat, že se autorovi podařilo tyto otázky skloubit. Práce má logickou strukturu, je spíše popisného charakteru, což je dáno tématem práce, které zahrnuje řadu technických aspektů. Uchazeč však vyjadřuje přiměřeně i vlastní názory. Cíl práce vymezený na str. 3, tj. vyložit vývoj legislativní reformy ANS a ATM v Evropě, se zaměřením na vliv unijního práva prostřednictvím iniciativy Jednotného evropské nebe, a dále rozbor proměn postavení a vztahů zúčastněných stran v důsledku nového právního a institucionálního rámce, se autorovi diplomové práce podařil přesvědčivě naplnit.

Po formální stránce je práce napsána srozumitelným jazykem. Pokud jde o použité zdroje a literaturu, použil uchazeč primární zdroje (dokumenty) v autentickém znění a řadu děl české i zahraniční literatury a také internetové zdroje. Práce obsahuje i rozsáhlý poznámkový aparát (523 poznámek pod čarou).

Diplomovou práci **doporučuji** k ústní obhajobě a hodnotím jí známkou **výborně**. Při ústní obhajobě by mohl diplomant odpovědět na otázky obsažené v posudku a dále na otázku jaký je vztah Úmluvy o mezinárodním civilním letectví k právním instrumentům Evropské unie?

V Praze dne 20. ledna 2016

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.